

Roos, Satu: Hyvä yhteistoiminta yrityksissä. Kolme tarinaa suomalaisesta yhteistoiminnasta. Sosiaalipsykologian opinnäytetyö, Kuopion yliopisto, marraskuu 2008.

Hyvä yhteistoiminta on yrityksen valinta

Yksinkertaisimmillaan yhteistoiminta on sitä, että henkilöstön ammattitaitoa arvostetaan, henkilöstön mielipidettä kuullaan ennen päätöstentekoa ja henkilöstön mielipiteellä on vaikutusta henkilöstöä koskevissa muutoksissa. Henkilöstön ja työnantajan välillä vallitsee hyvä keskusteluyhteys ja keskinäinen luottamus myös vaikeita asioita käsiteltäessä. Yt-lain ensimmäisen pykälän avainsanoja ovat yhteisymmärrys, oikea-aikainen tieto, mahdollisuus vaikuttaa ja yhteistoiminta.

Tutkimuksen kohteena on kolme suomalaista 70, 700 ja 3000 henkilöä työllistävää yritystä, jotka toimivat teollisuus-, palvelu- ja finanssialalla paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti. Yritykset on valittu tutkimukseen henkilöstön edustajien suosituksen perusteella. Kolme vuotta sitten perustettu teollisuusyritys jatkaa toimintaa kansainvälisen konsernin päätettyä lopettaa tuotannon Suomessa. Finanssialan yritys on valittu yhdeksi ”Suomen parhaista työpaikoista”.

Tutkimus on toteutettu haastattelemalla yhteensä 29 henkilöstöä ja työnantajaa edustavaa henkilöä. Osa haastateltavista on edustuksellisten yt-neuvottelukuntien jäseniä, osa ei. Haastattelut on toteutettu keskustelunomaisina teemahaastatteluina. Peruskysymyksenä on, mitä yhteistoiminta merkitsee yrityksessä. Haastattelujen perusteella kuvataan yritysten yhteistoiminnan tarina ja arvioidaan sosiaalista vuorovaikutusta työnantajan ja henkilöstön välillä yt-lain näkökulmasta.

Yhteistoiminta on pakollista ja lakisääteistä kaikille yrityksille, jotka työllistävät vähintään 20 henkilöä. Hyvä yhteistoiminta on yrityksen valinta: miten yhteistoiminta toteutuu käytännössä jokapäiväisessä johtamisessa eikä vain muodollisesti yt-elimessä ja pöytäkirjoissa.

Näitä kolmea erilaista yritystä velvoittaa sama yt-laki. Eri toimialoilla ja erilaisissa toimintaympäristöissä työyhteisön vuorovaikutuksen haasteet ovat erilaisia. Esimerkkejä tutkittavien yritysten hyvästä yhteistoiminnasta ovat teollisuusyrityksen yt-toimikunnan rooli ja merkitys, palvelualan yrityksen systemaattinen viestintä sekä finanssialan yrityksen henkilöstön edustajien rooli organisaatiomuutoksissa sekä vuorovaikutuksen keinot suuryrityksen organisaatiossa.

Hyvän yhteistoiminnan perustana on luottamus ja sosiaalinen vuorovaikutus osapuolten välillä sekä edustuksellisissa elimissä että koko organisaatiossa. Yhteistoiminta on lakisääteistä. Hyvä yhteistoiminta on yrityksen valinta ja kannanotto, minkälainen merkitys henkilöstön osaamisella ja osallistumisella on yrityksessä.